

Дар сатҳи давлатӣ таҷлил гардидани ҷашни модарону бонувони соҳибэҳтиром нишонаи сари таъзим фуруд овардан назди олиҳаест, ки тамоми ҳастии худро барои офариниши ҳаёти башар ва рушду камоли инсоният сарф менамояд.

Эмомалӣ РАҲМОН

№ 3 (90)
8 МАРТИ СОЛИ 2017

Оғози нашр 18 декабри соли 2009

Иттифоқ аст он, ки ҳар душворро осон кунад,
Варна аз тадбири як нохун гиреҳ натвон кушод.

ҲОММАЗИ ОМЎЗҶОР

Нашрияи Кумитаи иттифоқи касабҳои маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

ПЕШВОИ МИЛЛАТ:

Модарони худро дӯст доред!

Иштирок дар ҷамъомади илона ба ифтихори Рӯзи модар
07.03.2017, шаҳри Душанбе

Имрӯз дар Кохи Борбад Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҷашни Рӯзи модар чун анъанаи нақви наврӯзи бо занону бонувони фаъоли кишвар мулоқоти судманду самимӣ доир карданд. Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ҳамаи иштирокчиёни ҷамъомад ва дар шаҳси онҳо тамоми модарону бонувони мамлакатро бо Рӯзи модар ва оғози эҳёи табиат табрику таҳнияту гуфтан.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон модарро офарандаи ҳаёт, пайвандгари наслҳо, сарчашмаи меҳру муҳаббат ва нерӯбахши руҳи ҷон номиданд ва таъкид доштанд, ки маҳз ба ҳамин хотир, мардуми тоҷик ва умуман, аҳли башар ба ин тимсоли беҳамтову ҷовидона арҷ мегузоранд, бузургии уро ситоиш менамоянд ва дар наздаш ҳамеша сари таъзим фуруд меоранд.

Сабаби дар сатҳи давлатӣ ва бо тантанаву шукӯҳи хосса ҷашн гирифтани Рӯзи модарро Президенти мамлакат нишонаи эътибори эҳтироми зиёди давлат ва Ҳукумати кишвар нисбат ба модарону занон арзёбии карданд. Ба андешаи Сарвари давлат нақши занону модарон дар ободии хонадон, тарбия кардани ба воя расонидани фарзандон, ба онҳо омӯзонидани забони модарӣ, одоби маънавият, парвариши эҳсоси баланди худшиносиву ҳудогоҳӣ, ҳисси миллӣ ва ифтихори ватандорӣ беназир аст.

Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон модарони тоҷикро ба ҳазинаи бебаҳоре баробар карданд, ки тамоми қувваи худро барои тар-

бияи фарзандони соҳибмаърифату ватандӯст, дорони ахлоқи ҳамида ва ба ҳаёти мустақилна омода намудани онҳо сарф месозанд. Модари тоҷик ҳазорон нафар фарзандони бонангу номус, ҷасуру ватандӯст, абармардони хирадманду фарзона, сиёсатмадорони номдору фидокор ва номбардори миллатро ба дунё оварда, дар оғуши пурмеҳри худ ба камол расонидааст ва онҳоро дар роҳи хизмат ба халқу Ватан раҳнамоӣ кардааст.

Бино ба таъкиди Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Ҳукумати Тоҷикистон ба масъалаи дастгирии занону духтарон аҳамияти аввалиндараҷа дода, ин иқдомро ба яке аз самтҳои муҳими сиёсати иҷтимоии давлат таъдил додааст. Аз ҷумла, дар доираи иқдомҳои созанда Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми навбатӣ ба Маҷлиси Олӣ Ҳукумати кишварро вазифадор намуданд, ки ҷиҳати муқаррар намудани квота ва имтиёзҳо дар зинаҳои гуногун барои занону духтарон чораҷӯӣ намоянд ва дар муассисаҳои низомии бонкӣ, ҳадамоти алоқа, шуғл ва дигар бахшҳои хизматрасонӣ ба қор ҷавондухтарону бонувони болаёқату соҳибқасб ҷалб карда шаванд. Ин тадбир ҳамчунин дар доираи сиёсати гендерӣ амалӣ карда хоҳад шуд.

Бо мақсади мусоидат ба рушди фаъолияти соҳибқорони занон Қарори Ҳукумати мамлакат "Дар бораи таъсис ва ҷудо намудани грантҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дастгирии фаъолияти соҳибқорони занон барои солҳои 2016-

2020" қабул шудааст.

Таъкид гардид, ки нақши занони бофарҳангу соҳибмаърифат дар ташвику тарғиби пойдорӣ оила ва ҷомеаи солим, инчунин, иштироки онҳо дар таҳия ва амалӣ сохтани барномаҳои рушди иқтисодиву иҷтимоӣ низ назаррас мебошад. Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қабули Консепсияи рушди оила дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро ифодакунандаи ҳолати кунунӣ ва дурнамои сиёсати давлат дар самти таҳкими мақоми оила маънидод карданд.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон баланд бардоштани сатҳи маълумоту маърифат дар миёни занону духтаронро шартҳои муҳимтарини беҳтар гардидани дараҷаи зиндагӣ, қоҳиши камбизоатӣ, ҳалли масъалаи шуғл ва рафъи беқорӣ арзёбии карданд ва волидонро ба тарбияи ҳамаҷонибаи фарзандон ҳидоят намуданд.

Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нақши модаронро дар солимӯ бофарҳанг ба воя расидани фарзандон рисолати бузурги инсонӣ номиданд.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид доштанд, ки ба хотири гиромидошти модар ва расидан ба шабзандадорӣ ӯ мо, фарзандон, бояд ҳамеша эҳтироми модаронро ба ҷо орем.

Аз ин рӯ, Пешвои миллат ҳозирин ва қуллӣ ҳамватанонро даъват намуданд, ки модарони худро дӯст доред, нисбат ба онҳо меҳрубону ғамхор бошед, иззаташонро ба ҷо оварда, ҳаргиз озорашон нарасонед ва нигоҳи пур аз меҳру шафқатро аз онҳо дареғ надоред. Зеро қарзи фарзандии мо дар назди шахсияти мубораку бихиштии модарон ҳамин аст.

Дар охир изҳори умедворӣ карда шуд, ки занону модарон минбаъд низ ҳамчун офарандаи зиндагиву зебӣ, бақои меҳру муҳаббат ва чароғи хонадон дар ҳаёти сиёсиву иҷтимоӣ ва фарҳангии кишвар фаъолна ширкат варзида, ба хотири пешрафти давлатамон рисолати созандагии худро бо садоқату устувории модаронаи худ идома медиҳанд.

Prezident.tj

Лоик ШЕРАЛӢ

ВОЛОТӢ АЗ ҲАМА

Як дами ҷон костани модарон
Беҳ зи ҳама муъҷизи пайғамбарон.

Як ниғаҳи шуълавари модарон
Беҳ зи ҳама анҷумани ахтарон.

Як сухани бонамаки модарон
Беҳ зи ҳама ҳикмати донишварон.

Як асари маслиҳати модарон
Беҳ зи ҳама довари доварон.

Як ҳунари ҳамдамии модарон
Беҳ зи ҳама ҷодуи санъатгарон.

Як нафаси сӯхтани модарон
Беҳ зи ҳама сӯзи дили шоирон.

Як табусӯзи чигари модарон
Беҳ зи чигардории сарлашкарон.

Як мадади фотиҳаи модарон
Беҳ зи ҳама шаш ҷиҳати бекарон.

Пас, ба қадамҳои шумо, модарон,
Хок шаванд аз ҳама волотарон.

Пас, ба қадамҳои шумо, модарон,
Кавну макон бод фидо, модарон!

Муҳаммад ҶОИБ

Зиндагибахшанда

Дар ҷаҳони меҳрубонӣ беназирӣ, модарам,
Дар диёри бовафоён ту амирӣ, модарам.

Хонашинҳои ту моро ҷаҳонбин кардааст,
Баҳри озолии мо дар худ асирӣ, модарам.

Зуд гарди осиеби умр бар мӯят нишаст,
Аз ҷавонӣ аз ғами мо ранги пирӣ, модарам.

Сурхрӯ аз сӯхтанҳои нони иқболи ту шуд,
Дар танӯри зиндагӣ мисли хамирӣ, модарам.

Бори нози мо миёни қалбҳои бишканад,
Ту фақат ин борро бар дӯш гирӣ, модарам.

Илми роҳи ҷонфидоиро ба мо омӯхтӣ,
Садқаат бодо ҳазорон ҷон, кабирӣ, модарам.

Имтиҳони маргро дар зиндагӣ биспурдаӣ,
Зиндагибахшандаӣ, ҳаргиз намирӣ, модарам.

МОДАР- САРЧАШМАИ МЕҲРУ МУҲАББАТ ВА НЕРҮБАХШИ РҮҲУ ЧОН

Суханронӣ ба ифтихори Рӯзи модар

07.03.2017, шаҳри Душанбе

Модарон ва хоҳарони гиромӣ!

Ҳозирини арҷманд!

Модар офарандаи ҳаёт, пайвандгари наслҳо, сарчашмаи меҳру муҳаббат ва нерӯбахши рӯҳу чон мебошад. Маҳз ба ҳамин хотир, мардуми тоҷик ва умуман, аҳли башар ба ин тимсоли беҳамтову ҷовидона арҷ мегузоранд, бузургии ӯро ситоиш менамоянд ва дар наздаш ҳамеша сари таъзим фуруд меоранд.

Мо низ бо ҳамин сабаб ҷашни фархундаи Рӯзи модарро бо фарорасии баҳор ва Соли нави аҷодӣ мутобиқ карда, ин ду рамзи некиву саодатро пайи ҳам таҷлил менамоем. Зеро меҳру муҳаббат ва файзу сафои модарон бо айёми эҳё шудани табиат таҷассумгари идомаи ҳаёт ва фардои нек мебошад.

Ба ифтихори ин ҷашни бисёр мубораку фараҳбахш, яъне Рӯзи модар тамоми модарону бонувони мамлакат, фарзандони некбахти Тоҷикистони соҳибистиқлол ва ҳамаи шумо, ҳозирини арҷмандро аз самими қалб табрик гуфта, бароятон хушбахтиву иқболи нек, толеи баланд ва рӯзгори ободу осударо орзу менамоем.

Дар сатҳи давлатӣ ва бо тантанаву шукӯҳи хосса ҷашн гирифтани Рӯзи модар нишонаи эътибори зиёди давлат ва Ҳукумати кишвар несибат ба модарону занон мебошад, зеро нақши занону модарон дар ободии хонадон, тарбия кардани бачагон, тарбия кардани фарзандон, ба онҳо омӯзонидани забони модарӣ, одобу маънавиёт, парвариши эҳсоси баланди худшиносиву ҳудодоҳӣ, ҳисси миллӣ ва ифтихори ватандорӣ беназир аст.

Бонувони мо дар қорҳои давлатдорӣ низ фаъол буда, барои пешрафти ҷомеа ва давлат баробари мардон талош менамоянд.

Ҳар кадоми шумо, модарону хоҳарони гиромӣ, тараннумгари зебодӣ, ниғаҳдорандаи меҳру муҳаббат ва идомабахши анъанаҳои неки гузаштагон буда, дар замири фарзандон меҳри Ватан, падару модар, эҳтироми калонсолон ва арҷ гузоштан ба инсониятро ҷой медиҳед ва онҳоро чун боғбони насли одаммӣ парвариш менамоед.

Шоир низ бо дарназардошти ҳамин фазилатҳои модарон гуфтааст:

**Файзи ҳастӣ аз вучуди
меҳрубони модар аст,
Асли мо, ному нишони
мо забони модар аст.**

Суруди аввалине, ки ба гӯши фарзанд расида, ӯро хоби роҳат мебахшад, аллаи рӯҳнавози модар аст. Меҳри модари мушфику ғамхор ба-

рои ҳар як фарзанд аз оғӯши гаҳвора ва айёми тифлӣ оғоз ёфта, ӯро то лаҳзаҳои вопасини умр раҳнамоӣ мекунад ва мадору қувват медиҳад. Яъне, бӯи биҳиштии модар ва лаззати шири поку сафедаш аз ماشоми фарзанд ҳаргиз зудуда намегардад.

Беҳуда нест, ки гузаштагони хирадманди мо ҳанӯз чанд ҳазор сол қабл ҷашни модарро бо номи «Сипандормуз» таҷлил мекарданд ва ҳар субҳ рӯзи худро бо ниёиши неку хайрхоҳонаи «Дуруд ба зан, дуруд ба мард, дуруд ба зиндагӣ» шурӯъ менамуданд.

Аз ин бармеояд, ки Рӯзи модар муборақтарин рӯз аст ва хизмати фарзанд дар қиёси ранҷу заҳматҳои модар фақат қатрае аз баҳрро менамояд.

Зан – модар муҷассамаи гӯи зиндагӣ ва ширинтарин лафз дар забони одаммӣ мебошад. Дар ақсои олам низ сатҳи фарҳанги ҳар қавму миллатро вобаста ба муносибати он ба занону модарон муайян менамоянд.

Имрӯз бо қаноатмандӣ менамоям, ки занону модарони мо дар ҷомеа мақому мавқеи сазовор доранд ва арзишҳои оиладорӣ, инсонӣ ва миллиро дар миёни фарзандони худ ва ҷамъият бо масъулияти баланд тарғиб менамоянд.

Дар урфият мегӯянд, ки зани соҳибмаърифату боиффат гавҳар ва зани ҳунарманду кадебонуи сариштакор ҳазина аст. Ба ин маънӣ, занону модарони мо ҳазинаи бебаҳое мебошанд, ки тамоми қувваи худро барои тарбияи фарзандони соҳибмаърифату ватандӯст, дорои ахлоқи ҳақиқаи ва ба ҳаёти мустақилона омода намудани онҳо сарф месозанд.

Модари тоҷик ҳазорон нафар фарзандони бонангу номус, ҷасуру ватандӯст, абармардони хирадманду фарзона, сиёсатмадорони номдору фидокор ва номбардори миллатро ба дунё оварда, дар оғӯши пурмеҳри худ ба камол расонидааст ва онҳоро дар роҳи хизмат ба халқу Ватан раҳнамоӣ кардааст. Аз ин хотир, дӯст доштан, эҳтиром кардан, ба қадри ранҷу заҳмат ва меҳру муҳаббати модар расидан қарзи инсонии ҳар як фарзанди бедордил ва бонангу номус мебошад.

Агар ободиву суботи ҷомеаро осоишу оромии ҳар як оила таъмин намояд, дар навбати худ, ободии ҳар як хонадон аз рӯҳияи солиму созанда, сатҳи маънавиёту маърифат ва тандурустии зан – модар сарчашма мегирад.

Таҷрибаи ҳаёт ва таърихи башарият собит месозад, ки дар ҳар кишваре, ки ба модарону бонувон арҷи бештар

мегузорад, аҳолии он осудаву пешрафта мебошад.

Дарвоқеъ, ба шарофати модар ҳаёт дар рӯи замин бардавому пойдор ва маҳз ӯ олитарин муқаддасоти башарӣ мебошад. Аз ин рӯ, барои ҳар яки мо симои аз ҳама маҳбубу меҳрубон ва нотакрору ҷовидона модар аст.

Модар бароямон на танҳо азизтарин шахс, балки гаронбаҳотарин сарвати миллату давлатамон ба шумор меравад.

Дили тавоноии модар муҳаббатро мепарварад, рӯҳафтадаву дилшикастагонро умед мебахшад, ба ҳар кадоми мо боли парвоз ва нерӯи зиндагӣ ато мекунад. Бинобар ин, мо вазифадорем, ки қадру манзалати занону модаронро ба таври шоиста ба ҷо орем ва дар хотир дошта бошем, ки сарчашмаи бузургии кулли бузургони ҷаҳон модар аст.

Ҳозирини гиромӣ!

Ҳукумати Тоҷикистон ба масъалаи дастгирии занону духтарон аҳаммияти аввалиндараҷа дода, ин иқдомро ба яке аз самтҳои муҳимми сиёсати иҷтимоии давлат таъдил додааст.

Дар Паёми навбатӣ ба Маҷлиси Олӣ бо дарназардошти хизматҳои арзандагону духтарон дар таъмин ва ҳифзи манфиатҳои ҷомеаи демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ ду пешниҳод намудам, ки ҳадаф аз онҳо низ ҳимояи мақоми ин табақаи фаёли иҷтимоии мамлакат мебошад.

Аввалан, таъкид гардид, ки Ҳукумати кишвар ва ҳамаи сохтору мақомоти давлатӣ ҷиҳати муқаррар намудани квота ва имтиёзҳо дар зинаҳои гуногун барои занону духтарон чораҷӯӣ намоянд.

Ин иқдом имкон медиҳад, ки аз сатҳи ҷамоатҳои шаҳракудеҳот то зинаҳои болоӣ духтарону бонувони бомаърифат, фаёлу ташкилотчӣ ва пешқадаму ташаббускор ба кор ҷалб карда шаванд ва ба халқу Ватан хизмат намоянд. Дуюм, бо мақсади ҷалб кардани занону духтарон ба кор дар муассисаҳои низоми бонкӣ, ҳадамоти алоқа, шуғл ва дигар бахшҳои хизматрасонӣ ба мақомоти марказӣ ва маҳаллии давлатӣ дастур дода шуд, ки минбаъд ба кор ҷавондухтарону бонувони болаёқату соҳибкасбро даъват намоянд, то дар ин сохторҳои низоми тартиботи кор боз ҳам тақвият ёбад.

Ҳар ду пешниҳод ба хотири он аст, ки мо дар оянда аз нерӯи созандаи бонувону духтарон боз ҳам бештар истифода бурда, ба амалӣ гардидани ташаббусҳои онҳо мусоидат намоем. Зеро дар мавриди сиёсати гендерӣ

Ҳукумат ҳамеша ҷонибдори ибтикороти занону духтарон аст ва онҳоро ҳамаҷониба дастгирӣ менамояд.

Ҳоло дар кишвари мо имконият фароҳам оварда шудааст, ки занон дар ҳама соҳаҳои ҳаёти ҷомеа баробари мардон ширкати бевосита ва фаъол дошта бошанд.

Дар ин самт як қатор санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ амалӣ шуда истодаанд, ки аз манфиатҳои духтарону бонувон ҳимоя менамоянд ва барои амалӣ шудани ташаббусҳои шоистаи онҳо заминаи воқеӣ фароҳам меоранд. Ҳоло аз ҷониби Ҳукумати мамлакат боз як барномаи нав доир ба дастгирии занон омода гардидааст, ки рӯзҳои наздик қабул мешавад.

Нақши занони бофарҳангу соҳибмаърифат дар ташвиқи тарғиби пойдорӣ оила ва ҷомеаи солим, инчунин, иштироки онҳо дар таҳия ва амалӣ сохтани барномаҳои рушди иқтисодиву иҷтимоӣ низ назаррас мебошад.

Таҳлилҳои нишон медиҳанд, ки дар низоми хизмати давлатӣ аввали соли 2017 аз шумораи умумии беш аз 19 ҳазор нафар хизматчиёни давлатӣ қариб 4200 нафар ё 22 фоизро занон ташкил медиҳанд. Ҳоло 70 фоизи кормандони соҳаи маориф ва 60 фоизи кормандони соҳаи тандурустиро низ занон ташкил медиҳанд. Сол то сол афзоиш ёфтани шумораи занон дар мақомоти судӣ, ҳифзи ҳуқуқ ва сохторҳои низоми кишвар низ натиҷаи кӯшишҳои пайвастаи Ҳукумати мамлакат доир ба баланд бардоштани мақоми занон мебошад.

Тибқи таҳлилҳои айни замон шумораи занон дар мақомоти судии кишвар 235 нафар, Прокуратураи генералӣ 46, Вазорати қорҳои дохилӣ қариб

1500, Вазорати мудофиа 400, Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия 24, Агентии назорати маводи нашъаовар 36, Кумитаи ҳолатҳои фавқулода 178 нафар, Ҳадамоти гумрук 107 ва Гвардияи миллӣ қариб 300 нафарро ташкил медиҳад. Мувофиқи маълумот аз 235 нафар занони дар мақомоти судӣ фаъолиятдошта 122 нафарашон дар шаҳру ноҳияҳои кишвар фаъолият доранд. Дар мақомоти ҳифзи ҳуқуқ 2755 нафар занон адои хизмат менамоянд, ки аксари онҳо мансабҳои роҳбарикунандаро ишғол мекунанд. Дар маҷмӯъ, дар мақомоти судӣ 90 нафар ва дар мақомоти ҳифзи ҳуқуқ 745 нафар занон дар мансабҳои роҳбарикунанда фаъолият менамоянд.

Шумораи соҳибкорон аз ҳисоби занон беш аз 138 ҳазор нафар буда, сарвари 20 ҳазору 500 хоҷагии деҳқониро занон ба уҳда доранд.

Бо мақсади мусоидат ба рушди фаъолияти соҳибкории занон Қарори Ҳукумати мамлакат “Дар бораи таъсис ва ҷудо намудани грантҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дастгирии фаъолияти соҳибкории занон барои солҳои 2016-2020” қабул шудааст. Дар ин асос тайи се сол тавассути сохторҳои Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли қариб ба 6000 нафар занон дар ҳаҷми 18 миллион сомонӣ ёрии молиявӣ пардохта шудааст.

Барои духтарону занони хонанишин дар ҳамаи шаҳру ноҳияҳои кишвар марказҳои касбомӯзӣ ташкил шуда истодаанд. Ҳоло дар муассисаҳои таълими ва марказҳои таълими калонсолон беш аз 21 ҳазор нафар ба омӯзиши ҳунарҳои дастӣ ва қорҳои хонагӣ машғул буда, касби барояшон

МОДАР- САРЧАШМАИ МЕҲРУ МУҲАББАТ ВА НЕРЎБАХШИ РЎҶУ ЧОН

мувофиқро аз худ карда истодаанд. Бо вучуди ин, қисми зиёди занону духтарон ҳоло ҳам соҳиби касбу кор ва шуғли муайян набуда, ба захираҳои иҷтимоӣ, маънавий ва моддӣ кам дастрасӣ доранд.

Барои ислоҳи чунин вазъият моро зарур аст, ки чиҳати баланд бардоштани сатҳи

мақоми оила мебошад. Асоси ин ҳуҷҷати муҳимро, ки оила дар он ҳамчун ниҳоди иҷтимоӣ ва макони тарбияи фарзанд эътироф мегардад, баланд бардоштани маърифати оиладорӣ, солимии занон ва танзими оила ташкил медиҳад. Бо ин мақсад, мо дар низоми таҳсилоти миёнаи умумии кишвар

миллии оиладориву солимии ҷомеаро таъмин намоем. Ҳамчунин, аз ҷониби фарзандон нигоҳубину ғамхорӣ намудан дар ҳаққи падару модар тавассути Конституция танзим гардида, дар ин асос дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд" зикр шудааст, ки фарзанди болиғ ва қобили меҳнат уҳдадор аст, ки падару модари худро нигоҳубин карда, онҳоро дар синни пиронсолӣ аз чиҳати моддиву маънавий дастгирӣ намояд.

Модарону бонувони азиз!

Шумо дар раванди тарбияи фарзандон нақши ҳалкунанда доред ва набояд фаромӯш созед, ки тарбияи фарзанд дар навбати аввал вазифаи муқаддаси падару модар ва баъдан мактаб ва ҷомеа мебошад.

Ҳоло дар аксари манотиқи кишвар масъалаи ҷалби кӯдакон ба мактаб, алалхусус, духтарон ҳал гардида, фарогирии духтарон барои гирифтани таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ тамоюли афзоиш дорад. Шумораи ҷавондухтароне, ки дар зинаи таҳсилоти баъди олии касбӣ дониш мегиранд, хеле афзуда, сафи онҳо дар муассисаҳои омодагии баъдидипломӣ торафт зиёд шуда истодааст, ки ин, албатта, раванди мусбат ва ба талаботи замони муосир мувофиқ мебошад.

Тавассути квотаҳои президентӣ ҳоло насли сеюми мутахассисони соҳаҳои гуногун тарбия ёфтаанд, ки дар гушаву канори мухталифи Тоҷикистон ҳамчун насли ҷавони зиёиёни мамлакат муваффақона қору фаъолият карда истодаанд.

Бояд гуфт, ки баланд бардоштани сатҳи маълумоти маърифат дар миёни занону духтарон шартӣ муҳимтарини бештар гардидани дараҷаи зиндагӣ, коҳиши камбизоатӣ, ҳалли масъалаи шуғл ва рафъи бекорӣ мебошад. Аз ин лиҳоз, волидайн ҳар қадар ба тарбия ва сатҳи саводнокӣи фарзанд бештар тавачҷуҳ намоянд, ҷомеа ҳамон андоза пеш меравад, нерӯи инсонӣ тақвият меёбад ва мушкилоти оилаву ҷомеа камтар мешавад.

Дар баробари ин, мушоҳидаҳо нишон медиҳанд, ки баъзан миёни иддае аз занон зиёдаравӣ ба назар расида, дар маъракаву чорабиниҳои оилавӣ сарфаю сариштакорӣ роия намешавад. Агар ин камбудихо бартараф гардида, пеши роҳи хароҷоти барзиёд ва зоҳирпарастӣ гирифта шавад, табиист, ки буҷети хонавода афзуда, вазъи зиндагии оилаҳо боз ҳам бештар хоҳад гашт.

Мо ин масъаларо қариб дар ҳар мулоқоту суҳбат таъкид менамоем, зеро медонем, ки

соҳиби дастархону маърақаҳо ва сарфакори бехтарини зиндагӣ, шумо, занону модарони гиромӣ ҳастед. Вобаста ба ин, мардуми мо панду андарзҳои зиёд доранд. Аз ҷумла гуфтаанд, ки "ба миқдори сари сӯзан сарфа кардани зан баракатро дар хонадон дучанд меафзояд".

Ин ишораҳо моро водор месозанд, ки маърақаҳо камхарҷ гузаронем, зиёдаравӣ накунем, ба қадри нозу неъматии зиндагӣ расем ва талаботи қонунҳои миллиамон "Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳои милли" ва "Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд"-ро ба хотири рӯзгори ободу оилаи хушбахт ҳамеша риоя намоем.

Модарону хоҳарони меҳрубон!

Модар гаҳвораву оламро бо ҳам мепайвандад, рисолати пурзаҳмати парвариши наслҳоро ба дӯш кашида, бо

аз онҳо дарег надоред. Қарзи фарзандии мо дар назди шахсияти муборакӯ биҳиштии модарон ҳамин аст.

Мо дар симои шумо, духтарону бонувони азиз, олиҳаи бахту саодат ва зебоиро менинем. Шумо бо меҳру вафоятон шӯълаи ишқу умедро абадӣ гардонидед, эҳсоси инсониро дурахши пурчило бахшидаед. Аз ин рӯ, кӯшиш намоем, ки ин сарвати бебаҳои ҳаёти худро ҳифз карда, меҳру муҳаббатро дар қалби хеш беолоиш ва фурузон нигоҳ доред, оиларо асоси зиндагии худ қарор диҳед ва сабуру қаноатпеша бошед.

Аҳли ҷомеа ва фарзандони худро чиҳати ҳифзи истиқлолияти озодӣ, амнияти давлатӣ, суботи сиёсӣ ва таҳкими пояҳои ваҳдати милли раҳнамоӣ карда, барои бунёди давлати пешрафтаву соҳибтамаддун ва дунявию демократӣ талаш варзед ва номбардори ин Ватан ва хоки муқаддаси ниёкони хеш бошед.

огоҳии қадбонуҳо ва модарону хоҳарон тадбирҳои иловагӣ андешем, дар маҳалҳо соҳибкории хонаводагӣ ва соҳибкоронеро, ки дар ин самт фаъолият доранд, дастгирӣ карда, ҷалби духтарону бонувонро ба омӯзиши касбу ҳунар, аз ҷумла ҳунароҳои дастӣ ва дигар навъҳои касбӣ ҳарчи бештар вусъат диҳем.

Ҳукумат дар сиёсати худ ба ҳалли масъалаҳои зикршуда минбаъд низ эътибори ҷиддӣ дода, ташаббусҳои созандаи бонувону духтарони соҳибкору ҳунароманд, бомаърифату ватандӯст ва худогоҳу худшиносро, ки пояҳои давлатдорӣ миллиамонро таҳким мебахшанд, дастгирӣ менамояд. Ҳамчунин, таъкид месозам, ки занону бонувони соҳиби касбу ҳунар ҳамеша рӯзгори ободу осуда доранд, ба қадри заҳмати мардон бештар мерасанд ва худашон низ ҳеҷ гоҳ хору муҳтоҷ намешаванд.

Барои маълумоти шумо боз як мисол меорам. Дар давоми бисту панҷ соли истиқлолият муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва олии касбиро қариб 360 ҳазор нафар духтарон хатм карда, ҳоло дар мактабҳои олий, коллеҷу литсейҳои касбӣ 115 ҳазор нафар ва дар муассисаҳои бонуфузи таҳсилоти олии кишварҳои хориҷӣ қариб 5 ҳазор нафар духтарон таҳсил мекунанд. Илова бар ин, аз соли 1997, яъне аз огози ҷорӣ гардидани квотаҳои президентӣ беш аз ёздаҳумин ҳазор нафар духтарон бо истифода аз ин имконият ба мактабҳои олий дохил шудаанд, ки то имрӯз 8 ҳазору 900 нафари онҳо соҳиби маълумоти олий гардида, дар соҳаҳои гуногун машғули фаъолият мебошанд ва қариб 2 ҳазору 700 нафари онҳо таҳсилро идома дода истодаанд.

Бонувони азиз!

Қабули Концепсияи рушди оила дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ифодакунандаи ҳолати кунунӣ ва дурнамои сиёсати давлат дар самти таҳкими

омӯзиши фанни «Маърифати оиладорӣ» - ро ба роҳ мондем, ки омӯзгорон дар доираи он ба хонандагон масъалаҳои ташаккули таҳкими оиладорӣ, эҳтирому муносибати ҳамдигарӣ ва дар маҷмӯъ, фарҳанги хонаводагиро меомӯзанд.

Ҳамчунин, ба хотири амалӣ шудани концепсияи зикршуда дар Паёми Роҳбари давлат Вазорати маориф ва илм вазифадор гардид, ки дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ таълими Конституция ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» ва «Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» - ро ба роҳ монанд ва маърифати ҳуқуқии насли ояндаро дар ҳифзи оиладорӣ, таълиму тарбияи фарзандон, роияи танзими анъанаҳои милли ва ҷашну маърақаҳо аз айёми мактабҳои баланд бардоранд.

Ба наврасону ҷавонон омӯзонидани муносибатҳои оилавӣ, баланд бардоштани фарҳанги ҳуқуқии онҳо ва омода намудани ҷавонон ба ҳаёти мустақилона аз ҷумлаи муҳимтарин арзишҳои мебошанд, ки ба мустаҳкам шудани оила мусоидат менамоянд.

Барои бунёди оилаи солим, таъмини зиндагии ором осуда ва бартараф кардани мушкилиҳо ба навхонадорон зарур аст, ки мазмуну муҳтавои ин қонунҳоро ҷиддӣ аз худ намуда, маърифати оиладорӣ худро ҳарчи бештар баланд бардоранд.

Аҳли ҷомеа бояд дар самти баланд бардоштани маърифати оиладорӣ, омода намудани ҷавонон ба ҳаёти мустақилона ва пешгирии вайроншавии оилаҳо чораҳои доимии тарбиявӣ андешанд.

Бовар дорам, ки бо кӯшишу талошҳои муштарак мо метавонем ба ҷавонон дар интиҳоби роҳи дурусти зиндагӣ кумак расонем ва роияи анъанаҳои

сиришту замири покаш барои ҳастии фарзанд, ободии хонадон ва осоиши ҷомеа талаш менамояд.

Баробари ин, дар сари гаҳворои тифлаш шабзандадорӣ карда, камолоти ўро интизор мешавад ва тамоми ҳастияшро ба парвариши ҷигарбандаш сарф намуда, аз роҳи сидқ мададгораш мегардад. Ин рисолати бузурги инсонӣ мақому мартабаи модарро боз ҳам муқаддасу беназир гардонидаст.

Ба қадри шири поки модар нарасидан, заҳмати бедорхобиҳои ўро фаромӯш кардан, ба падару модар ситам кардан ва дар пириву дармондагӣ ба қадри ранҷу азоби онҳо нарасидан бузургтарин гуноҳ аст. Мо фарзандон агар тамоми умр ба модари худ хизмат кунем, бо ранҷи шабзандадорӣ ва заҳмати ў ба хотири тарбияву ба камол расонидани мо баробар шуда наметавонад. Аз ин рӯ, ҳозирин ва кулли ҳамватанонро даъват менамоем, ки модарони худро дӯст доред, нисбат ба онҳо меҳрубону ғамхор бошед, иззатшонро ба ҷо оварда, ҳаргиз озорашон нарасонед ва нигоҳи пур аз меҳру шафқатро

Итминони комил дорам, ки шумо ҳамчун офарандаи зиндагиву зебоӣ, бақои меҳру муҳаббат ва ҷароғи хонадон дар ҳаёти сиёсӣ иҷтимоӣ ва фарҳангии кишварамон фаъолна ширкат варзида, ба хотири пешрафти давлатамон рисолати созандагии худро бо садоқату устувории модаронаи худ идома медиҳед.

Бо ҳамин умеду орзуҳои нек, шумо, модарону бонувони арҷмандро бори дигар ба муносибати ҷашни фархунда - Рӯзи модар табрик гуфта, ба ҳар кадоми шумо ва ба ҳамаи бонувону хоҳарони мамлакат тандурустиву саодатмандӣ ва дар ҳаёти оилавиатон меҳру муҳаббат, бахту иқболи нек ва рӯзгори ободу осуда орзу менамоем.

Дуруд ва ҳамду сано ба модар – фариштаи ҳаёт ва ҳомии зиндагии башар дар рӯи замин!

Сано ба модар - ин олиҳаи меҳру шафқат, раҳнамов раҳбар ва азизи ҳар як хонадон!

Зиҳи занону бонувони шарафманд ва шӯълаи ишқи ҳаётбахш!

Ҷашн муборак бошад, модарону хоҳарони азиз!

БОНУВОНИ ФАЪОЛИ ИТТИФОҚҶОИ КАСАБА

Дар соҳаи иттифоқҳои касаба кам нестанд, занону бонувоне, ки дар қатори мардон қору фаъолият доранд ва барои рушду пешрафти Тоҷикистони азиз талош меварзанд. Нашрияи «Ҳомии омӯзгор» тасмим гирифт, то занону бонувоне, ки дар Кумитаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шаҳру ноҳияҳо вазифаҳои роҳбарикунандаро бар дӯш доранд, муаррифӣ созад. Зеро бонувони азизу модарони меҳрубон, монанди гулҳои зебову шукуфоне ҳастанд, ки бо таровату покизагии хоса, дастони хунарофар ва меҳру шафқати худ дар пешрафти соҳа нақши бориз доранд. Ба ин хотир, ба муносибати Рӯзи МОДАР аз самими қалб табрик гуфта, ба ҳар кадоми Шумо саломатӣ, рӯзгори пурсаодат, хонадони ободу осуда ва тамоми хушиҳои зиндагиро орзу менамоем. Бигзор, дилҳои Шумо ҳамеша монанди чашмаҳои кӯҳистон поку мусаффо ва мисли табиати ҳамешабахор зебову муҷалло бошанд!

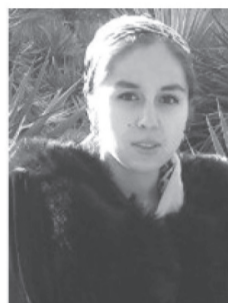

Чураева Нигина Муқимовна. 29 апрели соли 1977 дар шаҳри Душанбе таваллуд шудааст. Соли 2001 факултети таърих ва ҳуқуқи ДДОТ ба номи Қ.Чураевро бо

ихтисоси омӯзгори таърих-ҳуқуқ хатм кардааст.

Дар вазифаҳои нозири калони шуъбаи робита бо кишварҳои ИДМ-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (солҳои 1999-2001), мутахассиси шуъбаи котиботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (солҳои 2001-2008), сармутахассиси шуъбаи котиботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (солҳои 2008-2010), сармутахассиси раёсати коргузорӣ ва назорати Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (солҳои 2010-2014), муовини сардори ОО «Лигаи занҳо» (солҳои 2014-2015), мутахассиси пешбари шуъбаи ташкилӣ, кор бо кадрҳо ва коргузори Федератсияи иттифоқҳои касаб

баи мустақили Тоҷикистон (солҳои 2015-2016) фаъолият намуда, аз моҳи марти соли 2016 дар вазифаи мутахассиси пешбари шуъбаи робита бо ҷомеа ва муносибатҳои байналмилалӣ Кумитаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон кор мекунад.

Ҳалима Имонкул. 18 апрели соли 1993 дар ноҳияи Ёвон таваллуд шудааст. Соли 2016 Донишгоҳи славянии Россия-Тоҷикистонро бо ихтисоси баҳисобири

муҳосибӣ, таҳлил ва аудит хатм кардааст. Донандаи забонҳои русӣ, фаронсаӣ ва англисӣ мебошад.

Соли 2014-2016 дар ихтисоси баҳисобири муҳосибӣ, таҳлил ва аудити факултети иқтисодиёти Донишгоҳи славянии Россия-Тоҷикистон таҳсил намуда, алъон докторанти Донишқадаи соҳибкорӣ ва хизмат мебошад. Ҳамчунин, баробари таҳсил дар магистрату-

ра ва докторантура солҳои 2014-2015 ба ҳайси китобдори Пажӯҳишгоҳи илми тадқиқотӣ, иттилоот ва фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон кор кардааст.

Аз моҳи ноябри соли 2015 дар Кумитаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият дорад.

Нозакова Зулҳия Зағирдавлатовна. 14

августии соли 1989 дар шаҳри Душанбе таваллуд шудааст. Соли 2010 Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси ҳуқуқшинос хатм кардааст. Донандаи хуби забонҳои русӣ ва англисӣ мебошад.

Аз моҳи январи соли 2015 дар вазифаи сармутахасси шуъбаи робита бо ҷомеа ва муносибатҳои байналмилалӣ Кумитаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият дорад.

Шарифова Мадина Маҳмудовна. 3 августи соли 1987 дар ноҳияи Мир Сайид Али Ҳамадонӣ таваллуд шудааст. Соли 2005 литсейи касбии информатика ва техникаи компютери №47-и шаҳри Душанберо бо ихтисоси оператори ЭМБ хатм кардааст.

Дар вазифаҳои мутахассиси шуъбаи таъминоти масолеҳи ҶСК «Тоҷиккабел» (солҳои 2006-2009), коргузори шуъбаи таълими ДДСТ ба номи М.Трсунзода (солҳои 2011-2015) фаъолият карда, аз моҳи июли 2015 дар Кумитаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон кор мекунад.

Усмонова Очабону. 14

маيي соли 1946 таваллуд шуда, баъди хатми мактаби миёна ба Институти омӯзгории шаҳри Душанбе ба номи Т.Г. Шевченко дохил

шуда, онро соли 1971 бо ихтисоси муаллимаи забон ва адабиёти тоҷик хатм намудааст. Солҳои 1971-1990 дар мактаби № 39-и шаҳри Душанбе ба ҳайси омӯзгори фанни забон ва адабиёти тоҷик, ҷонишини директор оид ба корҳои таълим ва директори мактаб фаъолият намудааст. Сипас, дар вазифаи сармутахассиси раёсати маорифи шаҳри Душанбе (солҳои 1990-1991), директори мактаби №6 шаҳри Душанбе (солҳои 1991-1993), муовини мудири шуъбаи маорифи ноҳияи Исмоили Сомонӣ (солҳои 1993-1994), сармутахассиси раёсати кадрҳои Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон (солҳои 1994-1995) фаъолият намуда, аз соли 1995 инҷониб раиси Кумитаи иттифоқи касабаи кормандони маориф ва илми шаҳри Душанбе мебошад.

Бо нишони «Аълочии маорифи Тоҷикистон» (соли 1988), медали «Собикадори меҳнат» (соли 1991), унвони фахрии «Корманди шоистаи Тоҷикистон» (соли 1998), нишони фахрии нуқрагини Конфедератсияи иттифоқҳои касабаи байналхалқӣ «Барои хизмати шоён дар қорҳои иттифоқи касаба» (соли 2007), ифтихорномаҳои Шӯрои Федератсияи иттифоқҳои касабаи мустақили Тоҷикистон, Кумитаи иттифоқи касабаи кормандони ма-

ориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон қадрдонӣ шудааст. Ду даъват вакили Маҷлиси вакилони халқи шаҳри Душанбе интихоб гардидааст.

Каримова Матлуба Латифовна. 9 июли соли 1964

таваллуд шуда, баъди хатми мактаби миёна ба Институти давлатии омӯзгории шаҳри Душанбе ба номи Т.Г. Шевченко дохил шуда, онро соли 1986 бо ихтисоси географ-биолог хатм намудааст.

Соли 1986-2012 дар мактаби №34-и ноҳияи Исмоили Сомонӣ шаҳри Душанбе ба ҳайси омӯзгори фанни география ва директор фаъолият намуда, аз соли 2012 то имрӯз директори гимназияи №9 ба номи Низомии ноҳияи Исмоили Сомонӣ мебошад. Ҳамзамон, ба тариқи интихобӣ аз 4 апрели соли 2011 вазифаи раиси кумитаи иттифоқи касабаи маорифи ноҳияи Исмоили Сомонӣ шаҳри Душанберо ба уҳда дорад.

Бо нишони Аълочии маорифи Тоҷикистон, ифтихорномаҳои Вазорати маориф ва илм, Кумитаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, раёсати маорифи шаҳри Душанбе сарфароз гардонида шудааст. Ду даъват вакили Маҷлиси вакилони халқи ноҳияи Исмоили Сомонӣ шаҳри Душанбе интихоб гардидааст.

Ғаффорова Зухро Абдураҳмоновна. 11 январи

соли 1961 дар ноҳияи Файзобод таваллуд шудааст. Соли 1983 Донишгоҳи давлатии педагогии ба номи Т.Г.Шевченкоро хатм намудааст.

Дар вазифаҳои муовини директори хонаи пешоҳангони ноҳияи Файзобод (солҳои 1983-1991), омӯзгори фанни забон ва адабиёти руси мактаби №1 (солҳои 1991-2000), раиси Кумитаи иҷроияи Ҷизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар ноҳияи Файзобод (солҳои 2008-2010) кор карда, аз соли 2014 дар вазифаи раиси кумитаи иттифоқи касабаи маорифи ноҳияи Файзобод фаъолият дорад.

Тавурова Шаҳодат Сабуровна. 15 декабри соли 1958 дар ноҳияи Рашт таваллуд шудааст. Соли 1978 Институти давлатии педагогии Тоҷи-

кистонро хатм намудааст.

Дар вазифаҳои муаллимаи мактаби №1-и ноҳияи Ғарм (солҳои 1976-1996), мутахассиси маркази дастгирии занон дар ноҳияи Ғарм (солҳои 1996-2000), мутахассиси кор бо занони ҳазинаи Оғохон дар минтақаи Рашт (солҳои 2000-2005), координатори маркази захиравии занон дар ноҳияи Рашт (солҳои 2005-2006), раиси кумитаи кор бо занон ва оилаи назди ҳукумати ноҳияи Рашт (солҳои 2006-2007), сармутахассиси бахши танзими анъана ва ҷашн маросимҳои дастгоҳи раиси ноҳияи Рашт (солҳои 2007-2009), мудири бахши кумитаи кор бо занон ва оилаи назди мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Рашт (солҳои 2009-2014) кор карда, аз соли 2014 инҷониб ба ҳайси раиси кумитаи иттифоқи касабаи маорифи ноҳияи Рашт фаъолият дорад.

Март
Рӯзи Модар!

**Ниёғони мо ҳар кӣ буданд, пеш,
Нигаҳ доштандӣ ҳам оину кеш.**
(Фирдавсӣ)

Мусаллам аст, ки ҳар як халқу миллату қавм ба худ хос расму русум, ойину маросим ва чашҳо дорад ва мо метавонем онҳоро ба гурӯҳҳои зерин ҷудо намоем, аз қабилӣ расму маросим ва ё чашҳои оилавӣ, динӣ, касбӣ, давлатӣ, миллӣ, байналмилалӣ ва чанд бахши дигар (мазҳабӣ, таҳассусӣ, шахсӣ, сиёсӣ, адабӣ, фарҳангӣ, ҷамъиятӣ ва ғайра).

Таърих гувоҳ аст, ки ниёғони мо дорои чашҳои гуногун буда, ҳар як онро вобаста ба фалсафа ва муҳтавоашон бо шуқуҳо шахомати хос ва мувофиқ бо урфу одат ва анъаноти аҷдодӣ таҷлил менамуданд.

Яке аз ин чашн, ки ориёӣҳо дар замони қадим дар оғози аввали баҳор барпо менамуданд, бахшида ба занону модарон буд. Яъне, ин чашн дар рӯзи панҷуми моҳи исфанд (номи охири моҳи солшумории эронӣ) қадим (солшумо-

ҳуқуқи овоздиҳиро пайдо намуданд. Дар Россия бошад, аввалин маротиба занҳои рус Рӯзи байналмилалӣ занҳоро дар рӯзи якшанбе, яъне 23 феврал соли 1913 таҷлил намуданд, ки ин тибқи баъзе сарчашмаҳо то солҳои 20-ум идома ёфт. Ҳарчанд занҳои рус соли 1913 аввалин маротиба идро таҷлил карда бошанд ҳам, Ҳукумати Россия расман таҷлили чашнро аз соли 1917, яъне баъди сарнагунии монархияи русӣ ва таъсиси духокимиятӣ, ки дар пайи Инқилоби февралӣ ба вуқӯъ пайваста буд, эътироф намуданд. Сипас, соли 1921 бо қарори 2-юмин Конфронси занҳои коммунист қабул шуд, ки 8 март ҳамчун Рӯзи байналмилалӣ занҳо таҷлил карда шавад ва минбаъд бад – ин минвол давом ёфт. Кишварҳои дигар, аз ҷумла коммунистҳои Хитой аз соли 1922 ва коммунистҳои Испания аз соли 1936 чашни мазкурро таҷлил менамоянд. Инчунин, баъд аз таъсисёбии Ҷумҳурии халқии Хитой 1 октябри соли 1949 расман 8 март ҳамчун Рӯзи занҳо эълон шуд, ки дар ин рӯз занҳо рӯзи но-

корманди поквичдони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, ҳомии Ватан, бинокори номдор, мураббии наслҳо ва ҳамшираи меҳрубнор мебинанд, ки ин мояи ифтихори ҳар яки мову шумо мебошад.

Имрӯз модари тоҷик бо сари баланд ифтихор дорад, ки ба монанди Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, Абӯлқосим Фирдавсӣ, Абӯлфазли Балъамӣ, Абӯалӣ ибни Сино, Мавлоно Ҷалолиддини Балхӣ, Саъдии Шерозӣ, Ҳофизӣ Шерозӣ, Абдураҳмони Ҷомӣ, Абдуллоҳи Бедил, Аҳмади Доғиш, Садриддин Айнӣ, Бобоҷон Ғафуров, Мирзо Турсунзода, Эмомалӣ Раҳмон ва садҳо дигар фарзандони фарзона, нобиғони бузург ва номбардорони миллатро ба дунё овардааст:

**Туй пирам, туй тадбири пирам,
Дуоям кун дуоятро бигирам.
Намеири ту, эй модар агар ман,
Барои модари миллат бимирам.**

Маҳз ҳамин аст, ки ашъори зиёди гузаштагони номдори мо ба зебову назокат, хусну малоҳати занону духтарони тоҷик бахшида шуда, дар давоми садсо-

РӯЗИ МОДАР ЧАШНИ ТАЪРИХИСТ

рии шамсӣ) ва номи панҷумин рӯзи ҳар моҳ) мутобиқ ба 24-уми феврал тақвими мелодӣ барпо мешуд ва номи он Исландорҷашн ё Исландгон (ё худ Спандармагон, Исландормазгон) буд.

Абӯрайҳони Берунӣ дар китоби «Осор – ул – боқия» - аш перомунӣ ин чашн чунин менависад: «Исландормузҳо, ки рӯзи панҷуми он Исландормуз аст ва барои иттифоқи афтодони ду ном онро чунин номиданд ва маънии он ақлу илм аст ва Исландормуз фариштаи посбони замин аст ва ҳомии занони дуруст ва порсо ва шавҳардӯст мебошад. Дар замони гузашта ин моҳ, ба вижа ин рӯз иди занон буд ва мардон ба занон ҳада меоданд ва ҳанӯз ин расм дар Исфандон, Рай ва Паҳла боқӣ монда ва ба форсӣ муздгирон низ меғунанд». Ба ҳар сурат далели аҷиб аст, ки дар рӯзи Исландормуз мардҳо ба нишони муҳаббату эҳтиром ба бонувон тухфаҳо меоданд.

Номи чашни мазкур дар китоби «Авесто» ба сурати Спента Ормаитӣ, ки маънои фурӯтанӣ ва фидокориро дорад, омадааст. Исландон ё Исландормуз (Ормаитӣ) номи яке аз фариштагони бузург буда, ӯ дар олами маънавӣ мазҳари ишқу муҳаббат, фурӯтаниву тавозӯӣ, сулҳу созиш, ҷонбозиву фидокорӣ, бурдборӣ ва дар ҷаҳони моддӣ посбон ва ҳомии занони неку порсо мебошад. Ин фаришта муваззаф аст заминро хурраму обод ва поку борвар нигоҳ дорад. Чун Ормаитӣ ба сурати фариштаи хоси занони пок ва порсо қаламдод гардидааст, ба эҳтироми он ва барои пайравӣ аз ин мазҳари пок дар рӯзи исландорҷашн тамоми модарон ва занони порсо, ки бо пайравӣ аз Ормаитии модар ва ҳамсари намуна ва шоиста буданд, гиромӣ мешафтанд ва заҳматҳои онҳоро қадр мекарданд ва ба ин муносибат чашну шодмонӣ барпо мекарданд.

Дар китоби «Авесто» инчунин, занони пок ва порсо, ки аз фаришта Ормаитӣ пайравӣ мекарданд, ситоиш шудааст. Чунончи: «Занони дорандаи фарзандони бисёр ва хонадони хуб ва нерӯманд ва хушандом ва баландболоро меситоём. Ин заминро бо заноне, ки бар рӯи он зиндагӣ мекунанд, меситоём. Эй Аҳурамаздо, мо ситоём занонро, ки дар асари дурӯсткорӣ ва ростӣ нерӯманд шудаанд... Мо меситоём ... занони некандешро, ки дар ҳар кишвар бо вичдони нек бар зидди бадӣ қиём намуданд ё менамоянд... Эй Аҳурамаздо, мо меситоём занони ёрирасон ва бомуҳаббатро».

Исландормаз ё Спандормаз яке аз эзадбонҳои шашгонаи пантеони дини зардуштӣ аст, ки мададрасону файзбахши қорҳои кишоварзон низ унвон шудааст. Ҳамзамон, ин чашнро ба муносибати ин ки наздики Наврӯз ва фасли баҳор аст ва навқеи кишту кори кишоварзон мебошад, чашни барзгарон низ меғунанд. Аз ҷумла, Масъуди Саъди Салмон чунин навиштааст:

**Сипандормуз рӯз хез эй нигор,
Сипанд ор морову май ор.**

Имрӯз ҳам ин чашн аз ҷониби зар-

душтиёни ҷаҳон ба эҳтироми фариштаи покию ишқу муҳаббат ва арҷ гузоштан ба зан – модар бо шуқуҳо шахомат таҷлил мегардад.

Аз маълумоти болоӣ маълумамон гашт, ки чашни имрӯзаи Рӯзи модар - 8 март аз қадимулайём ба қавмҳои ориёӣ ихтисос дошта, баъдан дар шакли мазмуни дигар бозтоб ёфта, дар шакли расмӣ таҷлили он аз ибтидои асри XX бо номҳои дигар идома ёфтааст.

Аммо агар ба таърихи таҷлили ин чашн дар Амрикову Аврупо нигарем, мебинем, ки он дар аввал рӯзи мубориза бар зидди беҳуқуқии занон ё худ чашни занони инқилобгар таҷлил мешуд. Зеро ду маротиба - 8 март солҳои 1857 ва 1908 занҳои нью-йоркӣ (қоргарзанони фабрикаҳои пойафзол ва дӯзандагӣ) даъвои баробарҳуқуқӣ намуда, гирдиҳамой ташкил кардаанд. Онҳо даъвои кӯтоҳ кардани рӯзи корӣ, беҳтар намудани шароити меҳнат ва маоши ба мардон баробарро доштанд. Он вақтҳо занон то 16 соат дар як шабонарӯз меҳнат мекарданд, вале барои қорҳояшон музди ночизе мегирифтанд. Мардон баъди намоишҳои эътирозӣ рӯзи кори худро то 10 соат кам карда буданд.

Баъдан, соли 1909 ҳизби сотсиалистии Амрико рӯзи байналмилалӣ занҳоро эълон намуд, ки он то соли 1913 ҳафтаи охири моҳи феврал, яъне 28 феврал чашн гирифта мешуд.

Сипас, соли 27 августи 1910 дар Копенгаген дуумин конфронси байналхалқии занони сотсиалистӣ доир гардид, ки дар он яке аз сарони ҳаракати қоргарии Олмон ва байналмилалӣ хонум Клара Сеткин (05.07.1857 – 20.06.1933) ширкат ва суҳанронӣ намуд. Клара Сеткин дар конфронси мазкур пешниҳод намуд, ки Рӯзи байналмилалӣ занони часур муайян карда шавад. Аз ин хотир, бархе аз муҳаққиқон низ таърихи чашнгирии Иди занонро бо номи Клара Сеткин алоқаманд менамоянд ва низ иддао доранд, ки ӯ гурӯҳи инқилобии худро, ки аз занон иборат буд, барои мубориза бар зидди истисморгарон ташкил додааст. Аъзои гурӯҳ қароре қабул намуда буд, ки рӯзро чун зодрӯзи «пролетариати занон» чашн гиранд.

Баъдан, 19 март соли 1911 аввалин Рӯзи байналмилалӣ занҳо дар Олмон, Австрия, Дания ва Шветсария таҷлил шуд. Соли 1912 ҳамин кишварҳои номбаршуда чашнро 12 май таҷлил намуданд. 2 март соли 1913 дар Россия ва Франция, 9 март дар Австрия, Чехия, Венгрия, Шветсария, Голландия, 12 март дар Олмон таҷлил намуданд. Соли 1914 аввалин маротиба шаш кишвар-Австрия, Дания, Германия, Нидерландия, Россия ва Швейтсария 8 мартро ҳамчун Рӯзи байналхалқии занҳо таҷлил намуданд ва ин рӯз дар рӯзи якшанбе рост омада буд.

Сипас, соли 1917 пурра ва ё қисман занҳои Зеландияи Нав, Австралия, Финландия, Норвегия, Дания ва Исландия

пурраи корӣ доранд.

Тибқи Укази Президиуми Шӯрои Олии ИҶШС аз таърихи 8-уми майи соли 1965 рӯзи 8-уми март «ба шарафи хидматҳои бузурги занони шӯравӣ дар сохтмони коммунистӣ, Ҳимояи Ватан дар солҳои Ҷанги Бузурги Ватанӣ, қаҳрамонӣ ва ҷасорати онҳо дар фронт ва ақибгоҳ, инчунин хидматҳои бузурги занон дар кори мустақкам намудани дӯстию байни халқҳо ва мубориза баҳри сулҳ» рӯзи истироҳатӣ эълон гардида, дар ин рӯз дар чорабиниҳои пурдабада давлат оид ба сиёсат нисбат ба занон ҳисобот меод.

Соли 1975 СММ дар робита ба Соли байналхалқии зан дар оғози моҳи март Рӯзи байналхалқии занро таҷлил намуд ва Ассамблеяи Генералии СММ бо интишори як эълония эълон дошт, ки ҳар кишвар вобаста ба урфу одат ва анъанҳои миллии худ дар рӯзи мувофиқ ин сол Рӯзи мубориза бо ҳуқуқҳои занро таҷлил намояд. Ҳамчунин, дар ин рост Даҳсолаи байналхалқии занон (1976-1985) эълон карда шуд.

Имрӯзо бошад, Рӯзи байналмилалӣ занҳо ҳамчун чашни миллӣ ва истироҳатӣ дар Ангола, Гвинея-Бисау, Замбия, Камбоджа, Кения, Мадагаскар, Монголия, Уганда ва Эритория таҷлил мешавад. Дар Лаос бошад, танҳо барои занҳо рӯзи истироҳатӣ эълон шуда, тавре гуфтем, дар Хитой барои занҳо рӯзи кори нопурра муайян шудааст.

Дар давлатҳои собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ низ, аз қабилӣ, Россия, Озоббойҷон, Қазоқистон, Молдавия, Туркманистон ва Украина 8 март чун Рӯзи байналмилалӣ занон, дар Беларусия ва Ўзбекистон чун Рӯзи модар ва дар Арманистон (7 апрел) чун Рӯзи модар ва зебӣ ин чашн таҷлил мегардид.

Ногуфта намонад, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ташаббус ва пешниҳоди бевоситаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти кишвар, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон шурӯъ аз соли 2009 – 8 март ҳамчун Рӯзи модар таҷлил карда мешавад ва ин басо рамзист, зеро ҳаёт аз модар сарчашма мегирад. Ба таъбири дигар зан-модар олиҳаи зебӣ, манбаи меҳру муҳаббат ва раҳму шафқат буда, ҷаҳонро бо озодагиву нафосат ва назокату малоҳати худ рӯҳи тоза мебахшад:

**Зиндагӣ гарм асту равшан бо
дуои модарон,
Офтобо, сачда кун дар пеши
пои модарон.**

Тамоми таърихи инсоният маҳсули офаридгории зан-модар аст. Бузургтарин шахсиятҳои таърихӣ, арбобони давлату сиёсат, илму фарҳанг, адабиёту ҳунар тарбиятдидаву тарбиятирифтаи зан-модар будаанд. Чуноне, ки Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қайд менамоянд: «Имрӯз ҷомеаи Тоҷикистон дар симои зан на танҳо модар, хоҳар ва ҳамсар, балки сиёсатмадори шинохта, донишманди асил, сарвари муваффақ, соҳибкори саховатпеша, табиби ҳозик,

лаҳо вирди забон гардидаанд:

**Ҷаҳонсозу ҷаҳонорой, эй зан!
Сутуни гунбади миной, эй зан!
На танҳо қалъаи дилҳой, эй зан,
Ки ҳатто қалъаи дунёӣ, эй зан!**

Бояд зикр кард, ки дар тамоми давраҳои таърихи миллатамон қадру қиммати зани тоҷик ҳамеша баланд буд ва нақши он дар инкишофи тамаддуни фарҳанги миллӣ басо бузург аст. Дар ин маврид овардани суҳанрони пурмуҳтавои Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон айни мудаост, ки гуфтааст: «Таърих номи олиҳаи зебӣ ва ҷасорат Гурдофаридаи сафшикан, номи занҳои муборизу ватанпарвар Томирису Рухсонау Маликаи Бухорхудот ва садҳо дигар модарону хоҳарони моро ёд дорад, ки барои истиқлолу озодии мардум ва сарзамини худ бо аҷнабиён талаш кардаанд».

Оре, сарчашмаи тамоми музаффариятҳои мо модарон низ будаанд. Беҳуда нагуфтаанд: «Вақте ки мо писарро тарбия мекунем, мо як мардро ба воя мерасонем, аммо вақте ки духтарро ба камол мерасонем, миллат ба камол мерасад».

Бо ташаббус ва дастгирии бевоситаи Пешвои миллат имрӯзо як қатор тадбирҳои мушаххас, аз ҷумла, қабул гардидаи барномаи давлатӣ оид ба ҷобачогузори кадрҳо аз ҳисоби занон, бунёди хобгоҳҳо барои донишҷӯдӯхтарони лаёқатманди шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, ҷудо намудани грантҳои президентӣ барои сохторҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва дахҳо масоили дигари занони замони мо амалӣ шуда истодааст.

Бузургии Зан-Модар дар мақому манзалаат ва хислатҳои ӯ таҷассум меёбад. Агар чунин намебуд, дар китоби муқаддаси Қуръони маҷид яке аз сӯраҳои қалонтарин, яъне, Нисо, ки саросар дар бораи зан ва ҳуқуқҳои ӯст, оят нозил намешуд. Бузургворе низ фармудаанд:

**Ҳар дуои модарони дилкабоб.
Дар ҳақи фарзанд гардад мустаҷоб.
Дар ҳадиси Мустафо дидам навишт,
Дар қудуми модарон бошад биҳишт.**

Ахиран, дар ин рӯзҳои зебо ва идонаи баҳорӣ Шумо-занону духтарони меҳрубон ва дар симои Шумо кулли бонувон ва модарони Тоҷикистони азизро ба Рӯзи модар - 8 - март табрику таҳният гуфта, хоҳони онам, ки табассуми дӯрахшони Шумо ҳамчун офтоби баҳорӣ умед ва эътимоднокиро талқин намуда, зебогии ҳайратангез, нури беинтиҳо ва меҳрубонии самимонаи Шумо ҳамеша атрофиёро дилгарм созад. Бигузур доимо чунин зебою дилкаш, дилбару дилнавоз, дилрабою дилро ба меҳрубону нотакрор бошед. Ба Шумо дар ин рӯзи баҳорӣ рӯҳи болида, хушнудӣ, шодмонӣ ва муҳаббату хушбахтӣ хоҳонам. Бахт ёр ва Худо мададгоратон бод!

**Аз сарвату зи шуҳрат, гар бар
фалак занам сар,
Таъзим мекунам боз дар пеши
пои модар.**

Саъдии ҚОСИМӢ

МАТБУОТИ СОҶАВӢ: ТАЪРИХ, ПЕШРАФТ, МУШКИЛОТ ВА ПЕШНИҶОД

Воситаҳои ахбори омма ҳамчун қувваи пешбаранда. Матбуоти тоҷик аз оғози фаъолият то ба имрӯз рисолати хешро муваффақона идома мебахшад. Матбуоти соҳавӣ бошад, дар пешбурди соҳаи муайян нақши мондагор дорад. Дар даврони истиқлолият матбуоти соҳавӣ густариш ёфт ва аксари соҳаҳои дорои нашрияи хеш гардиданд. Вобаста ба матбуоти соҳавӣ дар робита ба Рӯзи матбуоти тоҷик суҳбате доштем бо доктори илмҳои филологӣ, профессор Мурод Муродов, ки фишурдаи онро пешкаши хонандагон мегардонем.

- Устои муҳтарам, чун шумо аз муҳаққиқони варзидаи матбуоти даврӣ маҳсуб мекунед, мехостем суҳбатро аз ташаккули матбуоти соҳавӣ шурӯъ намоем.

Матбуоти соҳавӣ дар кишвари мо таърихи наздик ба 80-сола дорад. Дар сарғаҳи ин бахши матбуот нашрияҳои соҳаи маориф қарор доранд. Дар ин росто, агар гуём, ки оғози матбуоти тоҷик бо ҷараёни маорифпарварӣ алоқаи ноғусастанӣ дорад, иштибоҳ нахоҳем кард, зеро мундариҷаи нахуструномаи тоҷикии «Бухорои шариф» ва нашрияҳои Маҳмудхоҷа Бехбудӣ – «Самарқанд» ва «Оина»-ро аслан масъалаҳои мактабу маориф ташкил медиҳанд. Ин усул дар нашрияҳои баъдӣ, чун «Шӯлаи инқилоб» ва «Овози тоҷик» низ идома ёфтааст. Аввалин нашрияи ҳукумати мо – «Ҷумҳурият» («Тоҷикистони советӣ») низ бо иқдом ва кӯшиши аҳли маориф рӯи чоп омадааст. Ба ин мазмун, метавон гуфт, ки ин нашрияҳо дар пайдоиши матбуоти соҳавӣ, хоса соҳаи маориф ҳамчун замина хидмат кардаанд. Шояд ин омил боис гардида бошад, ки аввалин нашрияи соҳавӣ ба маориф тааллуқ дорад. Ин нашрия маҷаллаи «Дониш ва омӯзгор» аст, ки имрӯз бо номи «Маърифати омӯзгор» чоп мешавад.

Нигоҳе ба сайри таърихи матбуоти соҳавӣ нишон медиҳад, ки пайдоиши чунин нашрияҳо ба мубрамият ва рушди ин ё он соҳа дар марҳилаҳои гуногуни ҳаёти иҷтимоӣ алоқамандӣ доштааст. Чун маориф аз соҳаҳои асосӣ маҳсуб мекунанд, аввалан ба ин соҳа эътибор додаанд, ки нақши нашрияҳо дар пешрафти ин соҳа кам набудааст. Баъдтар бо инкишофи соҳаҳои хоҷагии халқ нашрияҳои дигари соҳавӣ, амсоли рӯзномаҳои «Маориф ва маданият» (нашрияи Вазорати маориф ва Вазорати маданияти РСС Тоҷикистон, 1932 то соли 1938 «Барои маорифи коммунистӣ», аз 7 ноябри соли 1938 «Газетаи муаллимон», аз соли 1959 «Маориф ва маданият», аз соли 1981 боз «Газетаи муаллимон» ва аз соли 1989 «Омӯзгор»), «Маданияти Тоҷикистон» (нашрияи Вазорати маданият ва Правлениаи Иттифоқи нависандагон Тоҷикистон, 1981), «Сухан» (нашрияи Иттифоқи журналистони Тоҷикистон, 1991), «Наврӯзи Ватан» (ҳафтаномаи Вазорати ҳифзи табиати Ҷумҳурии Тоҷикистон, 1991), «Сомон» (нашрияи Бунёди байналмиллалӣ забони форсии тоҷикӣ, 1991), «Варзиш» (рӯзномаи Кумитаи спорти Тоҷикистон, 1990) «Баҳори Аҷам» (нашрияи Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон, 1998), «Андоз» (нашрияи Кумитаи андозии ҚТ), маҷал-

лаҳои «Инқилоби маданӣ» (нашрияи Ҷармоҳаи сиёсӣ иҷтимоӣ, педагогӣ ва методӣ Комиссариати халқии маорифи Тоҷикистон, 1931, аз соли 1937 «Революция маданӣ», аз соли 1939 «Мақтаби советӣ», аз соли 1992 «Маърифат» ва аз соли 2006 «Маърифати омӯзгор»), «Барои адабиёти сотсиалистӣ» (1932, аз соли 1938 «Шарқи сурх», имрӯз «Садои Шарқ»), «Тоҷикистон» (нашрияи мусаввари Ҷармоҳаи ҷамъиятӣ ва адабии бадеии КМ ПК Тоҷикистон, 1956 то охири соли 1962) «Журналист» (органи бюрои ташкилии Иттифоқи жур-

баррасии он назари маҳдуд дорад, ё ҷуръат намекунад ва ё иқтидорашон намерасад. Нашрияҳои соҳавӣ вазифадоранд, ки на танҳо дар ташаккули афкори иҷтимоӣ муштарӣни худ, балки дар инкишофи маърифати касбии онҳо низ таъсири мусбат гузоранд. Хусусан, дар шароити имрӯз, ки бо шарофати рушди технологияи нави замонавӣ табиати кори соҳаҳо дар марҳалаи тағйирпазирӣ қарор дорад, рисолати ин нашрияҳо боз ҳам бештар, балки касбӣтар мегардад. Ин рисолат вақте самар медиҳад, ки муҳаррирон ва рӯзноманигорони чунин нашрияҳо, пеш аз ҳама, донандагони хуби соҳа ва касби худ бошанд. Бо вучуди ин, нашрияҳои соҳавӣ мо дар инъикоси мушкилоти «худӣ» нақш доранд, аммо ин нақш яқсон ва дар як сатҳ нест.

- Тайи солҳои соҳибистиқлолии нашрияҳои соҳавӣ дар низоми матбуоти даврӣ чӣ мавқеъ касб кардаанд?

- Тавре ишора намудем, пайдоиш ва инкишофи нашрияҳои соҳавӣ ба пешрафти ин ё он соҳа ва нуфузи мавқеи он дар

иҷрои ин рисолат дар як сатҳ қарор надорад ва ин амри табиист. Чун банди ба соҳаи илму маориф ва фарҳангу адаб иртиботи бештар дорам, дар бораи рисолати нашрияҳои соҳаи маориф ва Иттифоқи нависандагон Тоҷикистон, аз қабилӣ «Омӯзгор» ва «Адабиёт ва санъат» мехоҳам ибрози назар намоям. Зимнан ин нашрияҳо, ҳарчанд таъйиноти соҳавӣ доранд, аммо доираи хонандагонашон васеъ аст, зеро дилбохтагонии илму адаб зиёданд. Гумон мекунам, ки чи «Омӯзгор» ва чи «Адабиёт ва санъат» рисолати худро ба таври ҷирфай иҷро мекунанд. Танҳо як чашмандоз ба мундариҷаи ин нашрияҳо метавонад ин гуфтаро собит созад. Хусусан, «Омӯзгор» аз нигоҳи шаклу ороиш ва сифати чоп хеле пеш рафтааст. Бо вучуди ин, гоҳе мушоҳида мешавад, ки дар мундариҷаи нашрияҳо матолиби умумӣ, яқранг ва аз доираи таъйиноти худ берун роҳ мекунанд. Ба далели фикр, вақте «Адабиёт ва санъат» ба ин ё он сана аъзои худро «шодбош» мекунанд, бояд бештар аз фаъолияти эҷодӣ ва хусусияти осори ӯ матлаб интизор намояд, на аз қорнамоиҳои сиёсӣ ташкилиаш. Ба ҳамин монанд «Омӯзгор»-ро мебарояд дар баробари ҳислатҳои инсонӣ ба маҳорату қобилияти педагогӣ ва таҷрибаи камназири «қаҳрамон» тавачҷуҳ намояд.

- Рӯзноманигорони соҳавӣ бештар дар қадом жанрҳо мавод менависанд? Мегӯянд, ки баъзе жанрҳо, аз қабилӣ лавҳа, очерк, фоторепортаж (фотогузориш) рисолати пешини худро аз даст додааст. Ин гуфта то кучо асос дорад?

- Масъалаи жанр аз рӯи касбияти рӯзноманигорӣ аст, ки мутаассифона, дар ВАО-и мусир, аз ҷумла, матбуоти даврӣ чандон рӯи намешавад. Жанр ҳосили эҷодро ба шакл мебарорад, кори хонандаро ҷиҳати дарди моҳияти матлаб осон мегардонад. Аслан, барои ин ё он намуди нашрияи қорбурди жанрҳои алоҳидаро муқаррар накардаанд, аммо таҷрибаи журналистӣ нишон медиҳад, ки ин ё он жанр дар ин ё он типии нашрияҳои даврӣ бартарӣ пайдо кунанд. Аз ҷумла, барои нашрияҳои соҳавӣ жанрҳои хабар, ҳисобот, мусоҳиба, мақола, тақриз, лавҳа, очерк мувофиқтаранд, зеро паҳши навониҳо, пешниҳоди ҷараёни нишасту вохурӣ ва ҷаласаҳо, баррасии масъалаҳо, муайян намудани хусну қубхи маҳсули эҷод, тасвири лаҳзаҳои ибратбахши зиндагӣ, нишон додани ташаккули шахсиятҳо, ки хоси ин типии нашрияҳост, асосан дар қолаби ин жанрҳо сурат мегардад. Албатта, дар нашрияҳои соҳавӣ гунаҳои ин жанрҳо ба мушоҳида мерасанд, аммо на ҳамеша унсурҳои жанрсоз дар онҳо риоя мешавад.

Дуруст мегӯянд, ки жанрҳои репортаж, лавҳа ва очерк рисолати пешини худро аз даст додаанд. Ба назари ман, ин жанрҳо, ки аслан зебоиро тасвир

мекунанд, аз нигоранда масъулияти дучандро мехоҳанд. Нигорандаро мебарояд, ки аз як тараф, воқеиятро бинад, ҳақиқатро дуруст маърифат кунанд, аз сӯи дигар, аз аносири хунарӣ ва маҳорати зеб додани сухан бархӯрдор бошад. Бар замми ин, ӯ бояд зебоиро дӯст дорад ва зебопараст бошад, зеро яке аз хусусиятҳои ин жанрҳо талқини зебоӣ аст. Дар лавҳаву очеркҳои матбуоти имрӯзи мо ин ҷиҳатҳо намерасад, ки ағлаби нигоштаҳо хушқурӯён баромада, хусусияти тарҷумаиҳолӣ касб мекунанд.

- Барои боз ҳам ҷолиб ва хонданӣ гардидани нашрияҳои соҳавӣ чӣ пешниҳод доред?

- Нашрияҳои соҳавӣ ҳарчанд доманаи нисбатан маҳдуд доранд, аммо фаъолият намудан дар онҳо душвортар аст. Ин душворӣ агар, аз як тараф, ба дониستاني табиати соҳа, дуруст дарк намудани сиёсати он, маърифатона пайғирӣ намудани ҷараёни рушд алоқаманд бошад, аз сӯи дигар, дар рӯҳияи ғояи миллӣ, гиромидошти арзишҳои соҳа ва бо риояи талаботи касбӣ инъикос намудани як ҷузъи таркибии ҳаёти иҷтимоӣ рабт мегардад. Ба ин мазмун, барои нашрияҳои соҳавӣ мақоли «пеш омаду хуш омад» ба хотири пур кардани саҳифа ҳеҷ гоҳ раво набояд бошад. Дар саҳифаҳои онҳо, пеш аз ҳама, ҳаёти ҳамон соҳа инъикос гардад. Имрӯз василаҳои дастрасии иттилоот ва паҳши он хеле зиёд шудааст. Бозчопи маводи тарикӣ воситаҳои дигар интишоргардида ба манфиати хонанда буда наметавонад. Ҳамчунин, нашрияҳои соҳавӣ дар баробари инъикоси ҳаёти маъмури ба муаррифии чеҳраҳои қору пайкорашон ибратомӯз, табодули таҷрибаи ҳамдигарӣ, ифшои камбудии қорӣ, муносибат ба қору фаъолият ва амсоли ин бояд эътибор диҳанд. Дар баробари ин, ҳар гуна нашрияи соҳавӣ метавонад, гӯша ва ё саҳифаи адабию маърифатӣ ташкил намояд ва тавассути интишори маводи ҷолибу муассир дар бедории завқи хонандагон, ҳисси зебопарастӣ, инсондӯстӣ, ватанпарварӣ ва худшиносӣ худогоҳии онҳо саҳм гузорад.

Чун мусоҳибаи мо дар арафаи иди матбуоти тоҷик сурат мегардад, мехоҳам қулли рӯзноманигоронро ба ин санаи касбӣ таҳният гуям ва барояшон тансиҳати, муваффақиятҳои эҷодӣ ва баракати зиндагӣ таманно бикунам.

Мусоҳиб
Н. ОХУНЗОДА

налистони Тоҷикистон, 1958), «Фарҳанг» (маҷаллаи Бунёди фарҳанги Тоҷикистон, 1991) ва ғайра рӯи чоп омада, низоми матбуоти соҳавӣ Тоҷикистонро сертаркиб ва рангоранг гардониданд.

- Аз нигоҳи шумо, оё дар саҳифаҳои нашрияҳои соҳавӣ мушкилоти масоили марбут ба соҳаи муайян ҳамаҷониба инъикос мекунанд? Ин нашрияҳо дар ҳаллу фасли масъалаҳои ба иборат «худӣ» нақш доранд?

- Албатта, рисолати ҳар як нашрияи соҳавӣ, пеш аз ҳама, чун оина инъикос намудани ҳаёти соҳаи муайян аст. Агар нашрияҳои соҳавӣ ба ин талабот мувофиқ нашаванд, пас будан ва ё набудани онҳо барои соҳаи муайян фарқе надорад. Аз ин назар, бо дилпурӣ метавон гуфт, ки нашрияҳои соҳавӣ мо дар инъикоси масъалаҳои «худӣ» тавачҷуҳи хоса доранд. Мундариҷаи онҳоро асосан матолиби марбут ба соҳа ташкил медиҳанд. Дастандаркорони нашрияҳо кӯшиш менамоянд, ки фаъолияти соҳаро дар заминаи дастуроти Роҳбари давлат ва ҳамчунин, сарварони муассисаҳо инъикос намоянд. Дар ин замина мушкилот дар фароғии масъалаҳои мубрами соҳа нест, балки дар маърифати дуруст ва усули касбии баррасии онҳо мебошад. Гоҳе ба назар чунин мерасад, ки баъзе муаллифон дар ифшои мушкилот ва

ҷомеа марбут аст. Агар соҳа доманаи васеъ ва мубрамияти замонавӣ дошта бошад, хоҳу нохоҳ тавачҷуҳ ба он зиёдтар мегардад. Масалан, то замони истиқлол ба таъсири нашрияҳо дар соҳаи андоз, муҳити ин аст. Ба ин маъни метавон гуфт, ки дар замони соҳибистиқлолии матбуоти соҳавӣ ҳамчун қисми таркибии матбуоти даврӣ рӯ ба рушд ниҳод ва дар низоми матбуоти тоҷик мавқеи ба худ хосро касб кард.

- Ба назари шумо, дар даврони соҳибистиқлолии кишвар қадом нашрияҳои соҳавӣ рисолати худро дар сатҳи баланд иҷро карда истодаанд ё ба иҷрои он вазифаю уҳдадорӣшон муваффақ шуданд?

- Дар умум гуфта метавонам, ки ағлаб нашрияҳои соҳавӣ дар андешаи иҷрои рисолати худ ҳастанд ва дар ин чода пайваста кӯшиш ҳам мекунанд. Аммо

«МОҲПАЙКАРИ НАВРҮЗӢ» МУАЙЯН ШУД

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо Кумитаи кор бо занон ва оила дар асоси Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба таҷлили Наврӯзи байналмилалӣ озмуни ҷумҳуриявӣ «Арӯси наврӯзӣ»-ро ба роҳ мондааст, ки даври авали он миёни факултетҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва даври дуюм-ҷумҳуриявӣ миёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ баргузор мегардад.

22 феввали соли ҷорӣ озмуни мазкур байни факултетҳои Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон доир гардид. Озмуни мазкурро ҳайати ҳакамон

аз Вазорати маориф ва илм, кумитаҳои кор бо занон ва оила, кор бо ҷавонон, варзиш ва сайёҳӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳияи Фирдавсӣ ва раиси Ҷизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар ноҳияи Фирдавсӣ намояндагӣ намуда, ба маҳорату маърифати зеҳнии гулдӯхтарони донишгоҳ баҳогузорӣ намуданд. Дар озмуни мазкур донишҷӯдӯхтарон бо шартҳои «Соҳибҷамоли наврӯзӣ», «Соҳибхона», «Орифа», «Кадбонугӣ», «Соҳибхунар» маҳорати баланд нишон дода, ба саволҳо посухҳои мушаххас доданд. Дар фарҷом ғолибон муайян гардида, бо тухфаҳои хотиравии донишгоҳ сарфароз гардиданд. Як нафар донишҷӯдӯхтар ҳамчун ғолиби озмуни «Моҳпайкари наврӯзӣ» ба даври ниҳой роҳхат гирифт.

«АРҮСИ НАВРҮЗӢ» ДАР ДМТ

Бо мақсади тарбияи самарабахши ҷавондӯхтарон дар рӯҳияи худшиносӣ, одоби оиладорӣ, дастгирӣ ва ҳавасмандгардонии донишҷӯдӯхтарон, ки хунарҳои хуби ҳозирҷавобӣ, кадбонуи рӯзгордорӣ ва маҳорати намоиши арӯси намунавӣ хонадони солимро доранд, 25-уми феврал озмуни маърифатӣ-зеҳнии «Арӯси наврӯзӣ» дар миёни донишҷӯдӯхтарони факултетҳои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон баргузор гардид.

Озмуни маърифатӣ-зеҳнии «Арӯси наврӯзӣ» аз ду давра иборат буда, даври авали он дар муассисаи таълимӣ ва даври дуюм дар ҷумҳурӣ то 15-уми март гузаронида мешавад. Дар озмуни мазкур, ки миёни донишҷӯдӯхтарони факултетҳои Донишгоҳи миллии гузаронида шуд, донишҷӯдӯхтарон аз санҷиш ва давраҳои зерини озмун ба хубӣ баро-

маданд: «Соҳибҷамоли наврӯзӣ» - маҳорати иштирокчиён бо пешниҳоди либосҳои миллии арусӣ, «Орифа» - маҳорати иштирокчиён дар самти ҳозирҷавобӣ, «Кадбону» - маҳорати дӯхтарон дар самти омода намудани хуриши наврӯзӣ ва «Соҳибхунар» - шартӣ маҳфӣ буд ва аз ҷониби ҳакамон саволҳо дар доираи одоби муошират, шартҳои асосии оиладорӣ ва хунари тозаю озода нигоҳ доштани либосҳо пешниҳод гардид.

Аъзои ҳакамон ба маҳорати донишҷӯдӯхтарони донишгоҳ баҳогузорӣ намуданд, ки

ҷои аввал ба донишҷӯи курси 2-юми факултети молиявӣ иқтисодӣ Ганҷина Сафарова, ҷои дуюм ба донишҷӯдӯхтарон - Мавзунат Соқиева - донишҷӯи факултети забонҳои Осиё ва Аврупо ва донишҷӯи курси 5-уми факултети механикаю математика Сарвина Фармондӯхт ва ҷои сеюм ба Дилором Олимова - донишҷӯи курси 3-юми факултети иқтисод ва идора ва донишҷӯи курси 3-юми факултети тиббӣ Моҳрухсор Ҳабибулоева насиб гардид.

Нигора
ХУДОЙДОДОВА

Муаммои «Модар»

1. Гул.
2. Адиби тоҷик.
3. Ҳиссаи нутқ.
4. Мачмӯаи ашъори Лоик.
5. Дарё.
6. Қаҳрамони «Шохнома» - и Фирдавсӣ.
7. Шумораи миқдорӣ.
8. Исеми шаркиёнаи Гален.
9. Муродифи осоиш.
10. Ҳамаҷан мақсад, маром.
11. Парандае, ки баҳор лона мегузорад.
12. Паранда, рамзи сулҳ.
13. Асбоби мусиқӣ.
14. Ноҳия дар Тоҷикистон.
15. Оҳанге аз мусиқии классикӣ.
16. Ҳарфи алифбои ниёгон.
17. Эъморӣ бино.
18. Муродифи иқдом.
19. Шайхурраис.
20. «Ба мақсад мерасад ҷӯи ком охиста - ***» (Соиб).
21. Жанри адабиёти шифохӣ.
22. Мева.
23. Исеми маъмулии мардона.
24. Макони донишпандӯзӣ.
25. Асари Саъдӣ.
26. Шаҳр дар Тоҷикистон.
27. Аниси кунҷи танҳоӣ.
28. Фасли сол.
29. Сабз, сурх.
30. Муқобили сард.
31. Шаҳр дар Арабистони Саъудӣ.
32. Категорияи номуайяни дар асри Х.
33. Кӯҳ дар ҶиЭ.
34. Асбоби зарбӣ мусиқӣ дар «Шохнома».
35. Қӯл дар Россия.
36. Зодгоҳи Ҳилолӣ.
37. Узви инсон.
38. Муншии дарбори Сомониён.
39. Собитшуда.
40. Ҳарфи алифбои ниёгон.
41. Синоними ҷуфтистеъмоли анбана.

Мураббӣ
Ҳотами ҲОМИД, «Омӯзгор»

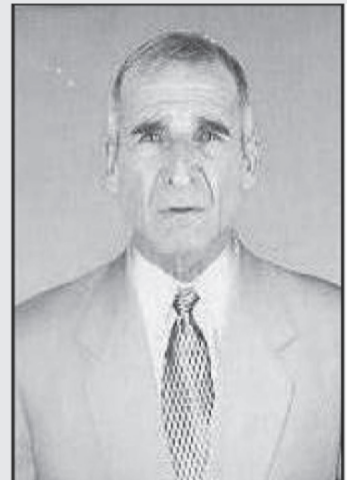
СҮГВОРӢ

Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми вилояти Хатлон, кумитаи иттифоқи касбаи маорифи ноҳияи Абдурахмони Ҷомӣ аз даргузашти собиқ раиси кумитаи иттифоқи касбаи маорифи ноҳияи Абдурахмони Ҷомӣ Мирзоев ҲАЙДАР андӯхгин буда, ба наздикону пайвандони марҳум изҳори ҳамдардӣ менамоянд.

МИРЗОЕВ ҲАЙДАР

11 июли соли 1937 дар ҷамоати деҳоти Обигарми ноҳияи Файзобод таваллуд шудааст. Баъди хатми мактаби миёна ба ҳайси муаллими фанни физика ва математика дар мактаби миёнаи №12 ба номи С. Айнии ноҳияи Куйбишев (ҳозира Абдурахмони Ҷомӣ) фаъолият намудааст. Ба Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон дохил шуда, онро соли 1963 хатм менамояд. Баъди хатми донишгоҳ то моҳи октябри соли 1963 дар Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон кор карда, сипас, то декабри соли 1974 дар ноҳияи Абдурахмони Ҷомӣ ҳамчун муаллими фанни физика дар мактаб фаъолият намудааст. Аз декабри соли 1974 то соли 2014 дар вазифаи раиси кумитаи иттифоқи касбаи маорифи ноҳияи Абдурахмони Ҷомӣ фаъолият кардааст.

Барои меҳнати софдилонаю самаранок бо Ифтихорномаи Президиуми Совети Олии РСС Тоҷикистон, медали ҷашнии «Барои меҳнати шуҷоатнок» бахшида ба 100-солагии В.И. Ленин, медали «Ветерани меҳнат», нишони сарисинагии «Аълочии маорифи халқи Тоҷикистон», ифтихорномаҳои кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми вилояти Хатлон ва Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон қадрдонӣ гардидааст.

ҲОМИИ
ОМЎЗТОР

Муассис:
Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

e-mail: kasaba_tj@mail.ru

САРМУҲАРРИР
Э. ХУШВАХТОВ

Телефонҳо:

221-11-80
227-85-01
223-17-48
221-13-21
221-16-74

Ҳайати таҳририя:

Шарифзода Исмоил Зариф,
Р. Одиназода, М.С. Курбанов,
М. С. Миратов,
С. Б. Шогузандаров,
Ҷ. С. Раҳматов,
О. П. Усмонова, Т.Р. Раҷабов

Мухбирони минтақавӣ:
Ҷ. Ҳамидов, И. Мақсудов.

Моҳнома 31 октябри соли 2012 тахти рақами 0032/ рз дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав сабти ном шудааст.

Моҳнома ба хотири гуногунандешӣ мақолаҳои низ ҷоп мекунад, ки метавонад бо муаллифони ҳамақанда набовад ва масъулиятро ба дӯш нагирад.

Дар ҶДММ «Мега-принт» (кӯчаи Борбад 36) ба ҷоп расидааст.
Адади нашр: 4800

Нишонии моҳнома: шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 20, Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Индекс: 734012

Суратҳисоби бонкии мо:

Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
РМА (ИНН) 01 000 37 95
20 20 29 72 61 690 1000 227
35 01 01 369
20 40 29 72 41 36 91
ҶСК Ориёнбанк, шаҳри Душанбе